

Uunga siunnersuut: Eqqissisimatitsisarneq aamma allatigut kulturikkut eriagisassanik kulturikkut kingornussatut illersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaannik allangortitsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2018-imeersoq (Nunami allangutsaaliukkami, Biosfære qarfiusumi Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani illersuinerneq aalajangersakkat sukannernerulersitat, illunik aserfallatsaaliineq iluarsaasernerlu pillugit malittarisassani erseqqissaaneq aamma kulturikkut kingornussat sumiiffinni kulturikkut oqaluttuarisaanermeq tunngasut inissisimaffigisaanni ingerlatat sunniutaasa nalilersorneqartarneri.)

Ilinniartitaanermeq, Kulture qarnermeq, Ilagee qarnermeq Nunamullu Allamut Naalakkersuisoq

Pillugu

**Kulture qarnermeq, Ilinniartitaanermeq, Ilisimatusarnermeq Ilagee qarnermullu
Ataatsimiititaliap**

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Siunnersuutip aappassaanneermeqarnerani tunniunneqartoq

Kulture qarnermeq, Ilinniartitaanermeq, Ilisimatusarnermeq Ilagee qarnermullu Ataatsimiititaliap suliaqarnermi kingullermi makkuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokratit
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit

UKA2019-imi ulloq 10. oktober 2018 siunnersuutip siullermeerlugu oqallisigineqarnerata kingorna siunnersuut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Nunami kulturikkut kingornussassa qarfiitsinni eqqissisimatitaasuni imaluunniit allatigut kulturikkut illersorneqartussaataasuni suliaqartoqannginneranni kingunerisassaasa nalilersorneqarnissaat tunngavigalugu inatsisiliortoqarnissaanik peqqusinissamut periarfissat Siunnersuummi pingaarnertut tunngavigineqarpoq.

Nunami eqqissimatitaasumi kulturikkut eriagisassat pillugit sakkorsisamik illersuinissamut malittarisassanik tamatuma saniatigut siunnersuut imaqarpoq. Siullertut, siunnersuutikkut pineqartumi inussuit tamarmik aamma inuuit pillugit oqaluttuat tamarmik qanorluunniit pisoqaassuseqaralarunik eqqissimatinneqarnissaannik. Aappaatullu nunap immikkoortuani qanganitsat eriagisassat pillugit saneqqusisinaanermik siunnersuut imaqarpoq. Pingajuattullu qanganitsat eriagisassat nunami imaaliiallaannarlugit peerneqarsinnaanngitsut eqqaanni 100 meterinik ungasissusilik tikillugu suliaqartoqaqqusaanngilaq

Tamatuma saniatigut illuutit eqqissimatitaasut iluarsaanneqartarnerat illullu ilaasa taarserneqartarnerat pillugit siunnersuut imaqarpoq. Tamatuttaarlu illuutit eqqissimatitat suliarineqarneranni inuit ilisimasallit piginnaasallillu atorneqarnissaannik piumasaqaammik siunnersuut imaqarpoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuut siullermeerneqarnerani amerlanerusunit ilalernartinneqarpoq. Taamaattorli, nunami eqqissimatitaasumi illut piniariartarfiit atorneqartarnerat pillugu inussuit inussuillu pilugit oqaluttuat qanoq siunnersuummut tunngassuteqarnerasoq oqallinnermi apeqquuserneqarpoq.

Taamatuttaarli piffinni illuutit assersuutigalugu anorimit aserfallatsinneqarsimasut qulakkeerneqarnissaat anguniarlugu piffinni innuttaasunit pisariaqartumik iluarsaassisarnissaq ilanngullugu apeqquuserneqarluni.

3. Tusarniaanermi akissutit

Tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarput, inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasaqaataa tamatumani malinneqarpoq.

4. Allanguutissatut siunnersuummik saqqummiussineq

Siunnersuut aappasaaneerneqartinnagu Naalackersuisut allanguutissatut siunnersuummik saqqummiussaqqarput. Allanguutissatut siunnersuutip oqaaseqaataani allassimavoq, Naalackersuisut aalajangernerisigut UNESCO'S p Man and Biosphere Programmeanit Nuna Allanguutsaaliugaasoq, sumiiffik Biosfæreqarfiusoq Avannaarsuani Kangianilu inissimasoq pineqartoq atorunnaarsinneqartoq.

5. Siunnersuut pillug Naalackersuisut ilisimatitsissutaat

Naammattumik ersarissarneqarluni immikkoortup ataatsimiititaliamit suliarineqarnera qulakkeerniarlugu, ataatsimiititaliap Naalackersuisut ataatsimeeqatiginiarlugit saaffigai.

Ataatsimiititaliap saaffiginninnera isumaliutissiisummi ilanngussaq 1-itut ilaavoq. Saaffiginninnermi taaneqartut pillugit ilisimatitsinermi, pineqartumut Naalakkersuisut pilersaarutaat nunamut allanngutsaalisamut nunatsinni nunarsuarmioqatigiinilu killiffik pillugu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoq allakkatigut ersarissaatinik piniarsimavoq. Allakkatigut akissuteqaat isumaliutissiisummi ilanngussaq 2-tut ilaavoq.

6. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Nuna Allannngutsaaliugaasoq pillugu nalunaarusiap pilersaarutaasumik naleqqussarnissaanut atatillugu tunngavissaqarumallutik Naalakkersuisut siunnersuut saqqummiukkaat ataatsimiinnermi ilisimatitsissutigineqarpoq. Ataatsimiititaliap iluarinartippaa, inatsisip ersarinnerusumik tunngaveqarnissaa Naalakkersuisut qulakkeermassuk.

Naalakkersuisut inatsisip atuuttup naleqqussarnissaanik siunnersuuteqarmata attuumassuteqartuni pisariaqartitsineq tunngavigalugu ataatsimiititaliap iluarinartippaat. Ataatsimiititaliilli eqqarsarnartoqartippaa, Naalakkersuisut illuatungaartigut siunnersuut saqqummiuummassuk UKA2018-imi qulaani taaneqartoq UNESCO-p pilersaarutaani tunngassuteqarluinnartoq, aappaatigullu ulloq 16. november tusagassiuutinut nalunaarutikkut programmimit tassannga ilaajunnaarsillugu tunngavilersuutigalugu¹:

”Nunarsuarmi uummassusilinmut pisussanut pilersaarut ukiorpassuit ingerlaneranni tunngavissarititaasunut, pisussanut pilersaarummi ilaanissamut naammassineqarsimasussanut, sanilliullugu allanngorsimavoq. Tunngavissarititaasut ilaat ilaatigut tassaavoq, sumiiffimmi aalajangersimasumik najugaqartunik inoqassasoq, nuna allanngutsaaliukkami taamaattoqarani.”

UNESCO-p pilersaarutaani aalajangersimasumik najugaqartunik inoqassasoq tunngavik nutaajunngilaq, soorluttaaq tamatuma eqquutinneqannginnera aamma Nuna Allannngutsaaliugaasoq pillugu taamaanngitsoq. Pilersaarummi ilaajunnaarsitsineq piffissap sivilisunerup ingerlanerani pisimasut inernerigaa aammalu Naalakkersuisunit sivilisunerusumik isumaliutigineqarsimasoq ataatsimiititaliap ilimagaa.

Ajutoornerni pisariaqartillugu piffinni innuttaasut illuutiniq eqqissisimatitanik atuisinnaanerannut periarfissat pillugit Naalakkersuisut ilisimatitsissutigaat soorunami tunngaviusut naapertorlugit atuinissamut pisinnaatitaasut. Naalakkersuisut ilanngullugu ilisimatitsissutigaat silamik peqquteqartumik illuutiniq pitsaajunnaartoqarsimatillugu

¹ <https://naalakkersuisut.gl/kl-GL/Naalakkersuisut/Pisut/2018/11/161118-Naalakkersuisut-afmelder-Nationalparken-fra-UNESCOs-biosfaereprogram>

soorunami iluarsaassipallannissaq pisariaqarsinnaammat.

Inussunnik, inussuit oqaluttuassartaannik inissiinermut atuaanermullu tunngatillugu ataatsimiinnermi Naalakkersuisunit ilisimatitsissutigineqarpoq atuneq tamanna mianersortumik ingerlanneqarpat Naalakkersuisut atuinermik unitsitsinissamik pilersaaruteqanngitsut. Taamatut nalunaaruteqarneq ataatsimiititaliamit tigulluarneqarpoq peqatigisaanilli oqaatigissallugu taamatut nalunaaruteqarneq, inatsisip oqaasertaanut oqaaseqaataanullu naapertuutinngitsoq. Siunnersuummi imatut allassimasoqarmat:

3.§ 6-imiikkunneqassapputimm. 3-tut nutaatut: "Imm. 4.Nunami allanngutsaaliukkami, Biosfære-qarfiusumi Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani ingerlatsisoqassanngilaq suliniutinik,qanganitsat eriaqisassat nunami imaaliallaannarlugit peerneqarsinnaanngitsut eqqaanni100 meterinik ungasissusilik tikillugu.

4Imm. 5.Sumiiffinnut immikkut killilerlugit aalajangiunneqarsimasuni Naalakkersuisut ersarinnerusunik malittarisassiorsinnaapput imm. 2-4-mi qanoq ungasissusissatut piumasaqaataasunut tunngatillugu"

Naak § 6, imm. 5 nalunaarusiornikkut aalajangersakkanik aalajangersaatitaasinnaagaluartoq taakkunanga nunap immikkoortui killilersukkat kisimik aalajangersaaffigineqarsinnaapput, taamaattumillu § 6 imm. 4 inussunnik atuinermut tunngatillugu unioqquitsilluni - assersuutigalugu inuit pillugit oqaluttuani inissiinermi atuaanermilu.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq siunnersuutip pingajussaaneeraneqannginnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqassasut, tassani inussunnik mianersortumik atuinissamut periarfissaq naapertuuttunngorlugu.

7. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaannik ataatsimiititaliap kaammattuutaata Naalakkersuisunit akuerineqarnissaa tunngavissaatillugu, **Naalakkersuisut aappassaaneerinninnermut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasoq ataatsimiititaliap isumatigiittup inassutigaa.**

Allannguutissatut siunnersuutip kissaatigineqartup nalilersornissaa siunertaralugu pingajussaaneeraneqarnissaa sioqqullugu ataatsimiititaliami nutaamik suliarineqassasoq ataatsimiititaliap qinnutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnillutik matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaaniigassanngortippaa.

Doris J. Jensen
Siulittaasoq

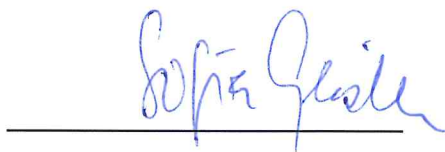
Mimi Karlsen
Siulittaasup tullia

Laura Táunâjik

Nivi Olsen

Sofia Geisler